CYNGOR CYMUNED BETWS YN RHOS A LLANELIAN YN RHOS.

BETWS YN RHOS AND LLANELIAN YN RHOS COMMUNITY COUNCIL

CLERC : Mel Jones, 2 Lon Hafan Abergele LL22 8QJ
Ffon : 07833 548435 e-bost : clerc@betwsallanelian.org.uk

COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD YN NEUADD GYMUNEDOL, LLANELIAN, 7y.h. NOS LUN 2ail Chwefror 2026.

1. CROESO – Croesawodd y Cadeirydd, y Cynghorydd Glena Humphrey, bawb i'r cyfarfod
2. YN BRESENNOL – Cynghorwyr Glena Humphrey, Gwenda Davies, Irwedd Griffiths, Hefin Williams, Goronwy R. Williams, D Gwyn Jones, John Evans, y Cynghorydd Sir Ifor G. Lloyd, y Clerc Mel Jones.
3. YMDDIHEURIADAU – Cynghorwyr Gwawr Thomas a Gethin Owen.
4. DATGANIAD O FUDDIANT
   Atgoffir yr aelodau bod yn rhaid iddynt ddatgan bodolaeth a natur unrhyw fuddiant personol gan ddefnyddio'r ffurflen a ddarperir at y diben hwnnw. Mae'r Cynghorydd Ifor Lloyd wedi datgan ei fod yn eistedd ar y pwyllgor cynllunio ac felly ni all gymryd rhan mewn unrhyw benderfyniadau a wneir ar geisiadau sy'n cael eu trafod, ond gall ateb cwestiynau sy'n ymwneud â rheoliadau a pholisïau cynllunio.

Ni chafwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant.

5. COFNODION
   Darllenwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5ed Ionawr 2026. Cymeradwywyd a llofnodwyd y cofnodion. (Cynigiwyd gan y Cynghorydd Goronwy Williams ac eiliwyd gan y Cynghorydd Gwyn Jones.)
6. MATERION YN CODI
   Roedd y swydd wag ar gyfer Cynghorydd i gymryd lle Bryn Jones wedi'i hysbysebu ar wefan y Cyngor ac ar hysbysfyrddau. Nid oedd unrhyw geisiadau wedi dod i law hyd yma er bod diddordeb wedi'i ddangos. Dylai unrhyw barti â diddordeb anfon e-bost at y Clerc.

   Roedd y Cynghorydd Goronwy Williams wedi codi mater ynghylch twll archwilio BT yng Nghroesffordd Twnan ac roedd y Clerc wedi anfon

e-bost at ERF. Dywedodd y Cynghorydd Williams fod y ffordd wedi'i thrwsio.

7. CYLLID

Cynhyrchwyd y Datganiadau Ariannol misol ar gyfer y cyfnod yn diweddu 20 Ionawr 2026.

Yn diweddu 20 Ionawr 2026

(1) Cyfrif Cymunedol = £7,441.49 (Balans a ddygwyd ymlaen)
Arian a dderbyniwyd = DIM

Arian a dalwyd:
£205.60 (HMRC – cyflog y Clerc)
£400.00 (cyflog y Clerc)
£213.17 (cyflog y Clerc)
£65.50 (Aston Hughes – Cyflogres)
£60.00 (Rhent Neuadd Llanelian)
£400.00 (Grant – Clwb Ieuenctid Betws)
£95.98 (Anfoneb BT WiFi)
£205.60 (HMRC – cyflog y Clerc)

CYFANSWM – £1,745.85

Cyfrif Cymunedol = £5,695.64 (Balans a ddygwyd ymlaen)

(2) Cyfrif Busnes = £4,119.53 (Balans a ddygwyd ymlaen)
Arian a dalwyd = DIM
Arian a dderbyniwyd = DIM

Cyfrif Busnes = £4,119.53 (Balans a ddygwyd ymlaen)

Cyfanswm = £9,815.17 (Balans a ddygwyd ymlaen)

Nododd yr aelodau'r sefyllfa ariannol a'r cyfrif banc fel y rhestrwyd uchod.

Cytunodd pawb fod y cyfrifon yn gywir.

Yn dilyn yr Archwiliad Mewnol, mae bellach angen cytundeb y Cyngor cyn talu unrhyw anfonebau ar-lein.

Derbyniwyd anfoneb BT am £95.98. Cytunwyd y gellid talu'r anfoneb.

Dywedodd y Clerc fod proses Ddiogelu HSBC yn parhau ac efallai y bydd angen cyfeirio at y llofnodwyr.

8. GOHEBIAETH

Derbyniwyd
E-byst rheolaidd gan Un Llais Cymru, Gweithrediaeth y Gwasanaeth Cyhoeddus ac ati, gyda'r rhai perthnasol yn cael eu hanfon ymlaen at y Cynghorwyr ac ar gael gan y Clerc.

Mae CCBC wedi diweddaru'r Cod Ymddygiad ac mae'r e-bost wedi'i rannu gyda'r Cynghorwyr.

Diweddariad gan Arfon Parry fod nifer yr ymwelwyr â gwefan y Cyngor Cymuned rhwng 24/1/2026 a 31/1/2026 yn 150. Roedd yn anodd sefydlu'r union ffigur oherwydd 'Bots' gan Google ac ati, ond dyma'r ffigur mwyaf cywir o ystyried hyd yr ymweliad.

Anfonwyd

1. Ymatebion ac ymholiadau i Adran Gynllunio CCBC
2. Llythyrau ac e-byst a dderbyniwyd i'w hanfon ymlaen at Gynghorwyr

9.GRANTIAU

Ceisiadau i'r Cyngor Cymuned

1. Fel y cytunwyd yn y cyfarfod diwethaf gan y Cynghorydd John Evans, talwyd grant o £400.00 i Glwb Ieuenctid Betws yn Rhos.
2. Derbyniwyd llythyr gan Marie Curie yn gofyn am gefnogaeth ar gyfer eu Hapel Cennin Pedr Mawr 2026. Yn dilyn trafodaeth cytunwyd i roi grant o £150.00.

Ceisiadau gan y Cyngor Cymuned
Mae CVSC bellach yn cynorthwyo'r Cyngor Cymuned i ganfod grantiau addas ar gyfer prosiectau amrywiol o fewn y gymuned. Bydd cais yn y dyfodol yn cael ei gyflwyno ynghylch uwchraddio Maes Chwarae Betws yn Rhos.

10, CYNLLUNIO

CAIS NEWYDD

Cyfeirnod: 0/53110 Ymgeisydd: Ms Judith Evans

Cynnig: Cadw ac ymestyn sied amaethyddol

Lleoliad: Y Nentydd, Ffordd Nentydd, Rhyd-y-Foel, Abergele, LL22 8EF

Archwiliwyd dogfennau'r cais cynllunio. Yn dilyn trafodaeth, nid oedd gwrthwynebiadau i'r Cais Cynllunio ac roedd y Cynghorwyr yn fodlon i'r Adran Gynllunio wneud y penderfyniad terfynol. Y Clerc i ddiweddaru'r Adran Gynllunio.

Cyfeirnod: 0/53039 Ymgeisydd: Ms R Jones

Cynnig: Trosi adeiladau allanol fferm segur yn unedau preswyl gan gynnwys estyniadau i'r adeilad

Lleoliad: Nant Ucha, Ffordd Nentydd, Rhyd-y-Foel, Betws-yn-Rhos, LL22 8EF

Mater yn cael ei ystyried gan yr Adran Gynllunio

Cyfeirnod: 0/53008 Ymgeisydd: Mr Mark Blissitt

Cynnig: Cais cynllunio ôl-weithredol ar gyfer sied amaethyddol

Lleoliad: Aelwyd Uchaf, Ffordd Cill Llidiart, Betws-yn-Rhos, LL22 8AG

Roedd eglurhad pellach wedi dod i law fel y gofynnwyd gan yr Adran Gynllunio i gynnwys lluniad o'r cais arfaethedig. Archwiliwyd dogfennau'r cais cynllunio.

Yn dilyn trafodaeth, nid oedd gwrthwynebiadau i'r Cais Cynllunio ac roedd y Cynghorwyr yn fodlon i'r Adran Gynllunio wneud y penderfyniad terfynol. Y Clerc i ddiweddaru'r Adran Gynllunio.

Cyfeirnod: 0/52910 Ymgeisydd: Mr Sean McBride

Cynnig: Amrywio amod rhif 1 o ganiatâd cynllunio 0/45158 (Datblygu Tir gyferbyn â Bryn Rodyn, (Ffordd Dolwen) Hen Golwyn, ar gyfer tai preswyl (Caniatâd Cynllunio Amlinellol) (Cam 2))

Lleoliad: Tir ar Ffordd Dolwen, Hen Golwyn, Bae Colwyn, Conwy, LL29 8UP

Mater yn cael ei ystyried gan yr Adran Gynllunio

Cyfeirnod: 0/52909 Ymgeisydd: Mr Sean McBride

Cynnig: Amrywio amod rhif 1 o ganiatâd cynllunio 0/45161 (Cymeradwyo materion a gadwyd yn ôl mewn perthynas â chaniatâd cynllunio amlinellol 0/42351 (Datblygu Tir gyferbyn â Bryn Rodyn, (Ffordd Dolwen), Hen Golwyn, ar gyfer tai preswyl (Caniatâd Cynllunio Amlinellol) (Cam 1)))

Lleoliad: Tir ar Ffordd Dolwen, Hen Golwyn, Bae Colwyn, Conwy, LL29 8UP

Mater yn cael ei ystyried gan yr Adran Gynllunio

Cyfeirnod: 0/52584 Ymgeisydd: Mr Max Jones

Cynnig: Newid defnydd tir o gae amaethyddol i ardal ymarfer cŵn (defnydd unigryw) ynghyd â gwaith cysylltiedig ar gyfer parcio a thirlunio

Lleoliad: Tir ger Bryn Rodyn, Hen Golwyn, Bae Colwyn, Conwy, LL29 8UU

Mater yn cael ei ystyried gan yr Adran Gynllunio

11. MATERION ARCHWILIO MEWNOL AC ALLANOL

Derbyniwyd adroddiad Archwilio Cymru yn dilyn cyfarfod y Cyngor ym mis Tachwedd. Roedd yr adroddiad wedi'i rannu gyda'r Cynghorwyr ym mis Ionawr. Roedd y Clerc wedi anfon e-bost at Archwilio Cymru ynghylch honiad o ddiffyg gwybodaeth. Dim ymateb hyd yma.

Fel y cytunwyd, mae'r adroddiad a'r hysbysiad gofynnol wedi'u gosod ar wefan y Cyngor Cymuned ac ar hysbysfyrddau Llanelian a Betws yn Rhos.

Dal i ddigwyl newyddion can Cyngor Llanfair T.H ynglyn a hyfforddiant ar y cyd Modiwls 1 a 2.

12. MATERION CYNGOR SIR CONWY – CYNGHORYDD IFOR LLOYD

Diweddarodd y Cynghorydd Lloyd y cyfarfod ynghylch y Cynllun Datblygu Lleol arfaethedig, gyda safbwyntiau i'w cyflwyno erbyn 8 Mawrth 2026. Nid oedd datblygiadau arfaethedig yn ardal y Cyngor Cymuned ond roedd rhai mewn cymunedau cyfagos, gan gynnwys Hen Golwyn.

Mae Cynghorydd Lloyd a'r Clerc yn mynd I fynd o gwmpas yr ardal i edrych ar ffyrdd sydd eisiau ei atgyweirio Fydd rhestr yn cael ei yrru i'r Cyngor Sir

13. CYNHALIAETH ADNODDAU O FEWN ARDAL Y CYNGOR CYMUNED

a. Maes Chwarae Betws yn Rhos/Llanelian – Derbyniwyd dyfynbris wedi'i ddiweddaru gan KOMPAN. Cyfanswm cost cyflenwi a gosod: £30,524.61. Cytunwyd i geisio grant a chael dyfynbris am un darn o offer yn unig yn gyntaf

Diweddarodd y Clerc ei fod yn dal i aros am wybodaeth gan Mr Dudley ynghylch manylion prydlesu'r maes chwarae i'r Cyngor Cymuned, gan fod llawer o grantiau yn ddibynnol ar hyn. Y farn oedd y byddai prydlesu'r maes chwarae o bosibl yn golygu y byddai angen i'r Cyngor Cymuned gymryd yswiriant ac ati, ac ystyriwyd bod y risg yn rhy sylweddol.

Cytunwyd y dylid ceisio cymorth grant o gronfa'r Parc Solar. Fodd bynnag, roedd y gost yn sylweddol – £30,524.61 – ac roedd angen hefyd ailosod/atgyweirio'r teils o dan rai o'r offer yn y maes chwarae. Cytunwyd y byddai:

Y Clerc i ofyn i Kompan am ddyfynbris ar gyfer un darn o offer

Y Clerc i siarad â David Dudley i gadarnhau pa lawr sydd angen ei ailosod/atgyweirio o dan yr offer presennol a chael costau

Yna ceisio grant ar gyfer yr adnewyddu ac un darn o offer.

b. Diffibrilwyr – Wedi'u gwirio ar 2/1/26; mewn trefn. Disgwyl ymateb ynghylch sesiynau hyfforddiant. Dim ateb wedi ei gael gan Tomos Hughes ynglyn a dyddiadau hyfforddiant yn bosib. Y Clerc i ofyn eto.

c. 'Yr Hwb' – Mae angen gwirfoddolwyr i oruchwylio sesiynau bob bore Mawrth 9:00–12:00 yn y Pafiliwn Chwaraeon, Betws yn Rhos.

d. Gwelyau blodau/Mainc gyhoeddus, Ffordd Abergele – Hilda Gibbs yn monitro.

e. Cyfleuster Toiledau Llanelian

O ran trosglwyddo'r toiledau yn Llanelian, Ms Nia Wyn Roberts yw'r Cyfreithiwr newydd sy'n ymgymryd â'r gwaith. Hyd yma, ni dderbyniwyd unrhyw ddiweddariadau ac mae'r Clerc wedi ffonio'r swyddfa dair gwaith yr wythnos ddiwethaf ac wedi gadael negeseuon. Bydd y Clerc yn parhau i geisio cael diweddariad ac yn y cyfamser bydd yn cysylltu â Chyngor Sir Conwy i gadarnhau beth mae'r brydles yn ei gynnwys.

Mae'n hollbwysig bod hyn yn cael ei ddatrys cyn gynted â phosibl gan fod disgwyl i'r toiledau agor ym mis Ebrill 2026.

Roedd yr holl fanylion angenrheidiol wedi'u rhannu â Zurich Insurance a'r dyfynbris oedd £613.90 (sy'n cynnwys yr yswiriant blynyddol arferol). Pan fydd y brydles yn symud ymlaen, bydd y Clerc yn ceisio dyfynbris arall i'w gymharu.

f. Materion cyffredinol

Tir yn Nant Uchaf, Betws-yn-Rhos – cae yn cael ei ddefnyddio i storio offer peiriannau. Bydd y Cyngor Sir yn rhoi diweddariad ar unrhyw ddatblygiadau.

Y Clerc i gysylltu â Mel Ellham ym mis Ebrill i ddarparu dyfynbris yn y Gwanwyn i ailbeintio'r ddau giosg yn Betws-yn-Rhos a Dolwen.

Yn dilyn i'r Cynghorydd Gwyn Jones godi pryder yn dilyn gwrthdrawiad traffig ffordd rhwng dau fan y Bwrdd Dŵr ar Ffordd Galch, Llanelian, mae'r Clerc wedi hysbysu ERF yng Nghyngor Sir Conwy bod angen i'r Cyngor Sir asesu'r arwyddion yn y lleoliad a dylid ystyried arwydd 'ARAF' cyn y gornel lle mae sawl damwain wedi digwydd. Nid oes diweddariad gan ERF.

Diweddarodd y Clerc fod yr addurniadau Nadolig wedi'u symud. Mae Bryn Jones yn fodlon eu storio fel arfer.

O ran cyflwr y bwrdd gwybodaeth hanesyddol ger neuadd y pentref, penderfynwyd yn unfrydol y gellid ystyried cost bwrdd newydd, sef £1,000, yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Cododd y Cynghorydd Irwedd Griffiths fater ynghylch preswylwyr 21, Glan y Fedwen, Betws-yn-Rhos, a arweiniodd at ymwneud yr Heddlu ac i'r teulu adael yr eiddo yn y pen draw, sydd bellach yn wag. Roedd eu hymddygiad wedi achosi aflonyddwch difrifol i drigolion. Gofynnwyd i'r Clerc ysgrifennu at Housing Solutions yn gofyn i drigolion lleol y pentref gael eu hystyried fel tenantiaid yn y dyfodol.

Roedd y Cynghorydd Ifor Lloyd wedi cael ei gysylltu gan drigolion oedd yn pryderu ynghylch cyflwr gwael Minafon House, Betws-yn-Rhos. Roedd darn mawr o'r rendro wedi disgyn i'r ffordd. Y Clerc i ysgrifennu at ERF a'r Adran Orfodi.

.

14. CYLLIDEB FLYNYDDOL / PRAESEPT

Roedd y cais praesept ar gyfer 2026/2027 wedi'i gyflwyno erbyn 16/1/2026.

Y gwariant disgwyliedig ar gyfer 2026/2027 yw £24,558.25.

Roedd cylchlythyr wedi dod i law gan Gyngor Sir Conwy yn nodi na fyddai cyllideb ar gyfer atgyweiriadau i feysydd chwarae na Sesiynau Chwarae yn y flwyddyn ariannol nesaf, ac y byddai'n rhaid i'r Cyngor Cymuned dalu am unrhyw gostau o'r fath.

Byddai angen defnyddio'r cronfeydd wrth gefn i dalu'r costau hyn ac unrhyw gostau annisgwyl eraill.

Y penderfyniad oedd cyflwyno cais praesept am £22,000, gyda £2,558.25 yn cael ei dalu o'r cronfeydd wrth gefn, gan adael £5,475.52 yn y cronfeydd wrth gefn, sydd ychydig yn llai na'r 25% a argymhellir o'r praesept blynyddol. Fodd bynnag, teimlwyd bod hyn yn ddigonol ac nad oedd cyfiawnhad dros osod baich pellach ar drethdalwyr lleol er mwyn cynnal cronfa wrth gefn fwy.

Yn aros am benderfyniad gan Gyngor Sir Conwy a yw'r praesept wedi'i gymeradwyo.

15. FFERM WYNT AR Y TIR AC AR Y MÔR – AWEL Y MÔR / GWYNT Y MÔR / MONA

Mae'r pwnc yn parhau ar yr agenda. Bydd unrhyw ddatblygiadau pellach yn cael eu monitro'n agos.

Dim diweddariad ffurfiol ynghylch tyrbinau gwynt a pharc solar ar Fynydd Llanelian.

16. Y GADLAS

Dim awgrymiadau ar gyfer erthygl.

17. UNRHYW FATER ARALL

Gan nad oedd materion pellach, caewyd y cyfarfod am 9.20yh.

CADEIRYDD ..... Glena Humphrey
CLERC ..... Mel Jones
DYDDIAD: 2/3/2026